Joi, 10 martie 2022

P9_TA(2022)0078

Situația jurnaliștilor și a apărătorilor drepturilor omului din Mexic

Rezoluția Parlamentului European din 10 martie 2022 referitoare la situația jurnaliștilor și a apărătorilor drepturilor omului din Mexic (2022/2580(RSP))

(2022/C 347/16)

Parlamentul European,

— având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Mexic,

— având în vedere Acordul de parteneriat economic, de coordonare politică și de cooperare între Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Statele Unite Mexicane, pe de altă parte [1] (denumit în continuare „Acordul global UE-Mexic"), în vigoare din 2000, și acordul modernizat,

— având în vedere dialogurile la nivel înalt UE-Mexic privind drepturile omului și dialogul la nivel înalt privind chestiunile multilaterale,

— având în vedere Orientările UE cu privire la apărătorii drepturilor omului și cele privind libertatea de exprimare online și offline,

— având în vedere declarația locală a Uniunii Europene, a Norvegiei și a Elveției din 15 februarie 2022 privind asasinarea jurnalistului Heber López Vásquez,

— având în vedere declarația comună a Comisiei Interamericane pentru Drepturile Omului, a Raportorului său special privind libertatea de exprimare și a Oficiului din Mexic al Înaltei Comisare a ONU pentru drepturile omului din 28 ianuarie 2022, care condamnă asasinarea jurnalistei María de Lourdes Maldonado López,

— având în vedere declarația Oficiului Înaltei Comisare a ONU pentru drepturile omului din 19 octombrie 2020 referitoare la îndemnul adresat Mexicului de către un expert ONU de a îmbunătăți protecția apărătorilor drepturilor omului,

— având în vedere Planul de acțiune al ONU privind siguranța jurnaliștilor și problema impunității din 2012,

— având în vedere Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice din 16 decembrie 1966,

— având în vedere Declarația universală a drepturilor omului din 10 decembrie 1948,

— având în vedere articolul 144 alineatul (5) și articolul 132 alineatul (4) din Regulamentul său de procedură,

A. întrucât actele de violență, încălcările drepturilor omului și atacurile împotriva jurnaliștilor și a apărătorilor drepturilor omului, inclusiv a apărătorilor mediului și a populațiilor și comunităților indigene, precum și împotriva apărătorilor drepturilor femeilor cresc dramatic în Mexic; întrucât violența generalizată din Mexic continuă să se intensifice, așa cum s-a văzut în timpul alegerilor locale și regionale din iunie 2021, iar situația statului de drept se deteriorează grav; întrucât un număr îngrijorător și dramatic de jurnaliști și apărători ai drepturilor omului, în special cei care anchetează cazuri de corupție ce implică funcționari publici sau care expun activitatea cartelurilor infracționale de droguri, în special la nivel local, sunt avertizați, hărțuiți, amenințați, violați, atacați, răpiți și chiar uciși și supravegheați fie de autorități guvernamentale, fie de grupuri criminale; întrucât, la 27 februarie 2022, a avut loc o crimă în masă, fiind ucise 17 persoane;

B. întrucât Mexicul este de mult timp locul cel mai periculos, unde își pierd viața cei mai mulți jurnaliști, din afara unei zone oficiale de război, potrivit diferitelor organizații neguvernamentale (ONG-uri) și organizații internaționale; întrucât, potrivit organizației Reporteri fără Frontiere, în 2021, pentru al treilea an consecutiv, Mexicul a fost țara cea mai periculoasă din lume pentru jurnaliști și s-a situat pe locul 143 din 180 de țări în clasamentul mondial al libertății presei din 2021;

[1] JO L 276, 28.10.2000, p. 45.

C. întrucât în 2022 au fost asasinați cel puțin șase jurnaliști, acesta fiind începutul de an cel mai sângeros pentru jurnaliștii din Mexic; întrucât uciderea lui María de Lourdes Maldonado López, Margarito Martínez, José Luis Gamboa, Heber López Vásquez și Roberto Toledo sunt doar câteva exemple dramatice de atacuri împotriva jurnaliștilor și a lucrătorilor din mass-media; întrucât jurnaliștii trebuie să îndure condiții de muncă precare și mulți nu au acces la servicii de sănătate și de îngrijire mintală; întrucât situația s-a deteriorat de la ultimele alegeri prezidențiale din iulie 2018, cel puțin 47 de jurnaliști fiind asasinați conform unor surse oficiale;

D. întrucât, potrivit Ministerului de Interne, cel puțin 68 de apărători ai drepturilor omului au fost uciși în Mexic din decembrie 2018; întrucât nivelul violenței împotriva femeilor și numărul de femicide sunt ridicate și, în pofida unor măsuri instituționale, numărul persoanelor dispărute este extrem de alarmant;

E. întrucât președintele López Obrador a folosit frecvent retorica populistă în comunicatele de presă zilnice pentru a-i denigra și a-i intimida pe jurnaliștii independenți, proprietarii de mass-media și activiști; întrucât retorica ofensatoare și stigmatizantă generează un climat de hărțuire permanentă a jurnaliștilor independenți; întrucât, sub pretextul combaterii știrilor false, guvernul mexican a creat o platformă deținută de stat pentru a expune, stigmatiza și ataca presa critică; întrucât, în februarie 2022, jurnaliștii au organizat proteste în 13 dintre cele 32 de state mexicane, solicitând o mai mare securitate și investigații cu privire la atacurile îndreptate împotriva jurnaliștilor;

F. întrucât, din ianuarie 2022, Mecanismul federal de protecție a apărătorilor drepturilor omului și a jurnaliștilor a instituit măsuri de protecție pentru 1 518 persoane – 1 023 de apărători ai drepturilor omului și 495 de jurnaliști; întrucât mecanismul este afectat de deficiențe grave în ceea ce privește volumul finanțării și numărul de angajați disponibili, de lipsa de asistență adecvată, de lipsa de coordonare cu guvernele statelor și de întârzieri în punerea în aplicare a măsurilor de protecție, care adesea costă vieți omenești; întrucât cel puțin nouă beneficiari ai programului de protecție au fost uciși;

G. întrucât statul mexican lucrează la crearea unui sistem național de prevenire și protecție pentru apărătorii drepturilor omului și jurnaliști, care se va baza pe o lege generală de prevenire a atacurilor îndreptate împotriva apărătorilor drepturilor omului și a jurnaliștilor și de furnizare de protecție și va include adoptarea unui model național de prevenire, crearea de registre naționale privind atacurile și punerea în aplicare a unui protocol național de protecție;

H. întrucât corupția instituționalizată și larg răspândită, favorizată de un sistem judiciar deficitar, generează o problemă endemică de impunitate, nepronunțându-se pedepse în aproximativ 95 % dintre cazurile în care au fost asasinați jurnaliști; întrucât, după cum a subliniat Biroul Raportorului special pentru libertatea de exprimare al Comisiei Interamericane pentru Drepturile Omului, această impunitate transmite mesajul că violența este permisă, încurajând comiterea de noi crime și generând un efect de autocenzură; întrucât guvernul mexican nu a realizat în mod corespunzător reformele necesare pentru a reduce violența și impunitatea, inclusiv pentru crimele împotriva jurnaliștilor și a apărătorilor drepturilor omului;

I. întrucât există indicii clare că statul mexican a utilizat împotriva jurnaliștilor și a apărătorilor drepturilor omului instrumente de piratare informatică a telefoanelor, destinate combaterii terorismului și a cartelurilor, inclusiv programul spion Pegasus;

J. întrucât, în noiembrie 2020, Mexicul a ratificat Acordul de la Escazú, care include o protecție puternică a apărătorilor mediului; întrucât Mexicul ar trebui să acorde prioritate punerii sale în aplicare;

K. întrucât recent a fost prezentată Congresului o propunere legislativă îngrijorătoare care urmărește să împiedice orice ONG care primește finanțare străină să încerce a influența legislația sau să participe la litigii strategice;

L. întrucât mai multe reforme constituționale ale sistemului electoral și ale sistemului judiciar – inițiate de administrația López Obrador – ridică semne de întrebare cu privire la stabilitatea statului de drept și la securitatea juridică;

M. întrucât parteneriatul strategic UE-Mexic a deschis perspectiva unei cooperări mai strânse între UE și Mexic în chestiuni de importanță mondială, și în special cu privire la consolidarea dialogului, a coordonării și a schimburilor în domenii precum securitatea, drepturile omului, reforma electorală, dezvoltarea regională și politicile de reglementare și comerciale; întrucât Mexicul și Uniunea Europeană împărtășesc valori comune;

N. întrucât Acordul global UE-Mexic include clauze privind drepturile omului și democrația, și anume la articolele 1 și 39; întrucât dialogul la nivel înalt UE-Mexic privind drepturile omului care a avut loc în 2020 a culminat cu un acord privind activitatea comună desfășurată în Mexic pentru a îmbunătăți protecția apărătorilor drepturilor omului,

1. condamnă amenințarea, hărțuirea și uciderea jurnaliștilor și a apărătorilor drepturilor omului în Mexic, inclusiv a apărătorilor mediului și a populațiilor și comunităților indigene; invită autoritățile să investigheze asasinatele în mod prompt, aprofundat, independent și imparțial și, în cazul jurnaliștilor și al lucrătorilor din mass-media, în conformitate cu protocolul aprobat pentru investigarea infracțiunilor împotriva libertății de exprimare;

2. transmite un mesaj de profundă compasiune, solidaritate și condoleanțe tuturor victimelor și familiilor acestora; își reiterează îngrijorarea cu privire la climatul de insecuritate și ostilitate cu care se confruntă apărătorii drepturilor omului și jurnaliștii și își exprimă solidaritatea cu aceștia;

3. subliniază că libertatea de exprimare online și offline, libertatea presei și libertatea de întrunire constituie mecanisme esențiale pentru funcționarea unei democrații sănătoase; invită autoritățile mexicane să ia toate măsurile necesare pentru a asigura protecția și crearea unui mediu sigur pentru jurnaliști și apărătorii drepturilor omului, în conformitate cu standardele internaționale consacrate, inclusiv abordând, atât la nivelul statelor, cât și la nivel federal, problema corupției larg răspândite, a formării și resurselor inadecvate, a complicității unor funcționari și a sistemelor judiciare deficitare, care duce la niveluri atât de ridicate de impunitate;

4. ia act cu îngrijorare de criticile sistematice și dure formulate de cele mai înalte autorități ale guvernului mexican împotriva jurnaliștilor și a activității acestora și condamnă atacurile frecvente la adresa libertății mass-mediei și, în special, la adresa jurnaliștilor și a lucrătorilor din domeniul mass-mediei; reiterează că jurnalismul se poate desfășura numai într-un mediu fără amenințări, agresiuni fizice, psihologice sau morale sau alte acte de intimidare și hărțuire și invită autoritățile mexicane să susțină și să garanteze cele mai înalte standarde de protecție a libertății de exprimare, a libertății de întrunire și a libertății de alegere;

5. invită autoritățile, în special cele mai înalte, să se abțină de la orice comunicat care ar putea să îi stigmatizeze pe apărătorii drepturilor omului, jurnaliști și lucrătorii din mass-media, ar putea exacerba atmosfera împotriva acestora sau le-ar putea perturba direcțiile de investigare; invită aceste autorități să evidențieze public rolul esențial jucat de apărătorii drepturilor omului și de jurnaliști în societățile democratice;

6. îndeamnă guvernul mexican să ia măsuri concrete, prompte și eficace pentru a consolida instituțiile naționale, statale și locale și să pună în aplicare un set de strategii urgente, cuprinzătoare și coerente de prevenire, protecție, despăgubire și responsabilizare, pentru a se asigura că apărătorii drepturilor omului și jurnaliștii își pot continua activitățile fără teama de represalii și fără restricții, în conformitate cu recomandările Înaltei Comisare a ONU pentru Drepturile Omului și ale Comisiei Interamericane pentru Drepturile Omului; recomandă Mexicului să integreze o perspectivă de gen atunci când abordează siguranța jurnaliștilor și a apărătorilor drepturilor omului;

7. îndeamnă Mecanismul federal de protecție a apărătorilor drepturilor omului și a jurnaliștilor să își îndeplinească promisiunea de a-și majora finanțarea și resursele și să instituie procese mai rapide pentru a-i include pe apărători și jurnaliști ca beneficiari, cu scopul de a salva vieți și de a garanta siguranța persoanelor amenințate, inclusiv prin luarea de măsuri de securitate în favoarea familiilor, colegilor și avocaților lor; reliefează că politicile de protecție publică ar trebui să implice efectiv organismele și instituțiile guvernamentale din fiecare stat și de la nivel local;

8. încurajează guvernul mexican să ia măsuri pentru a consolida instituțiile statului și statul de drept în vederea abordării unora dintre problemele structurale care stau la baza încălcărilor drepturilor omului și solicită implicarea în acest proces a organizațiilor civile care activează în domeniul drepturilor omului; salută crearea Comisiei naționale de căutare (CNB), care are scopul de a căuta gropi comune în întreaga țară și de a lua măsuri pentru a determina și publica numărul real de persoane care au dispărut;

9. invită guvernul mexican să coopereze pe deplin cu organismele ONU și să emită o invitație permanentă de a vizita țara către toate structurile din cadrul procedurilor speciale ale Consiliului pentru Drepturile Omului al ONU, în special către Raportorul special al ONU pentru libertatea de opinie și de exprimare, și să coopereze cu acestea în mod proactiv;

10. salută vizita recentă în Mexic a Comitetului ONU pentru disparițiile forțate și recunoașterea de către guvern a competenței comitetului de a examina cazurile din Mexic, permițând familiilor victimelor să prezinte cazuri comitetului după ce au epuizat căile de atac interne;

Joi, 10 martie 2022

11. invită toate statele membre, Serviciul European de Acțiune Externă și Delegația UE în Mexic să aducă în discuție îngrijorările legate de drepturile omului cu omologii lor mexicani și să plaseze protecția jurnaliștilor și a apărătorilor drepturilor omului în centrul dialogurilor UE-Mexic; îndeamnă delegația UE și statele membre să pună pe deplin în aplicare Orientările UE cu privire la apărătorii drepturilor omului și cele privind libertatea de exprimare online și offline, pentru a oferi tot sprijinul adecvat pentru activitatea apărătorilor drepturilor omului și a jurnaliștilor;

12. evidențiază importanța Mexicului ca partener strategic; reamintește importanța unei relații puternice și profunde între UE și Mexic și își reafirmă angajamentul de a promova relațiile prin Acordul global modernizat UE-Mexic, care consolidează și mai mult dispozițiile privind drepturile omului și permite UE și Mexicului să discute o serie de aspecte, cum ar fi drepturile omului, cu societatea civilă, inclusiv cu jurnaliștii, apărătorii drepturilor omului și alții la nivel multilateral;

13. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, statelor membre, președinției provizorii a Comunității Statelor Latinoamericane și Caraibiene, Secretarului General al Organizației Statelor Americane, Adunării Parlamentare Euro-Latinoamericane, precum și președintelui, guvernului și Congresului Mexicului.